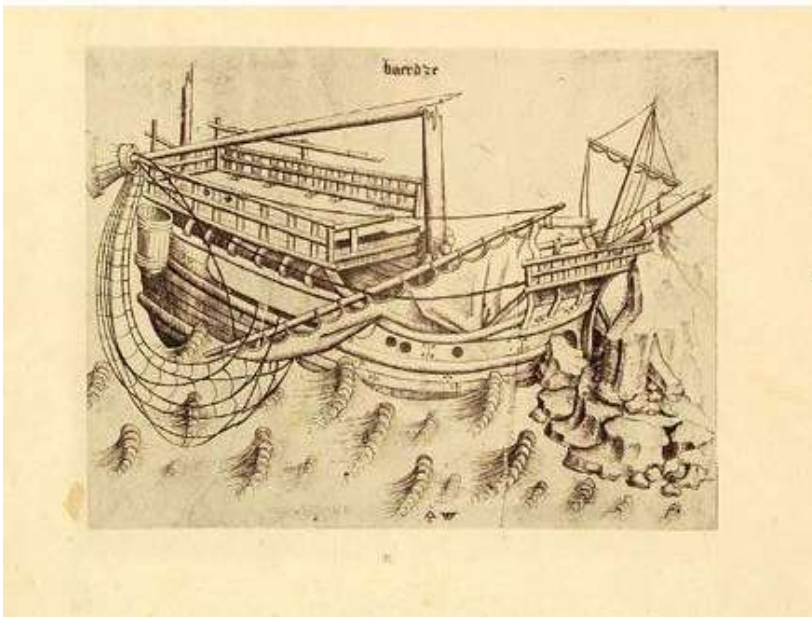

Baerdze of Bark

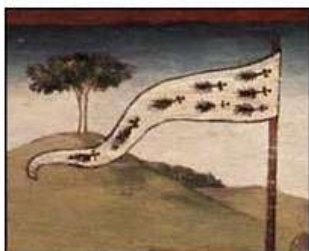
zeevarende Baerdze
1475, gravure Willem a
Gruce

Baerdze en gelijkenis met type schip op Nijmeegs schippersantependium

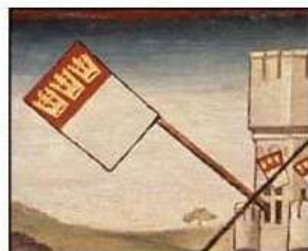
69. Nijmegen, Antependium van
het Nijmeegse schippersgilde, met de
patroonbeeligen Maria en St.-Olaf,
ca. 1494. Dumas en borduurwerk,
Nijmegen, Museum Het Valkhof

De Heilige
Ursula
komt in
Keulen
aan,
1499.
Staats
Baerdze
of zee-
varend
schip?

+

=

Baerdze of Bark

Periode:

Grofweg 13e tot en met 15^e eeuw. Eind 13e eeuw was er al sprake van een staatsbargie. Nu nog komen er schepen voor die barken heten.

Types:

Met de naam Baerdze, Barge of Bark worden verschillende types bedoeld: een zeegaand schip, binnenvaart of beurtschip, een staatsbargie, een kleine roeiboot

Grootte:

In Ipswich Engeland stond van 1294-1295 een Bargie op stapel, met één zeil en 30 roeiriemen, bestemd voor de **Koninklijke vloot**

In 1373 bouwde Londen een Bargie voor de **marine**: 80 voet (24m) lang en 20 voet (6m) breed. Groter dan het schip in Ipswich maar met dezelfde tuigage. De Engelse Barges maten in de 15e eeuw 80 ton.

Vervoer:

Als **staatsieschip** voor vorsten in gebruik bij de Blijde Inkomsten, een optocht. Belangrijke steden hadden hiervoor hun eigen stadsbargies, We weten dat Amsterdam en Bergen op Zoom een Stadsbaerdze en een Baerdzehuis bezaten. Uit Hertogelijke rekeningen in Arnhem blijkt dat Katharina van Kleef of haar man een Baerdze bezat. Ze voer daarmee over de Waal en Rijn en verplaatste zich van haar Pfaltz naar een volgend onderkomen. Daarbij deed ze ook het Valkhof in Nijmegen aan.

De **zeegaande Baerdze** kon 100 mensen en goederen vervoeren en was ook bestemd voor oorlogsvoering

Uiterlijk:

De Baerdze of Bargie was vooral in de Nederlanden en Engeland in de vaart, maar ook in Baskenland, Duitsland, Zweden, Normandië en Bretagne. Het is een scheepje zonder bepaalde karakteristieken.

Als **staatsieschip**: Kleine roeigalei met op het achterschip een kasteel of kampanje. Een platbodem, zeer wendbaar wat voor de oorlogsvoering van belang was. Een deel van de hofhouding kon er in mee, de rest ging over land. Dit scheepje was niet algemeen in gebruik maar kon je vergelijken met een koninklijk vaartuig.

In de 14^e eeuw waren de **zeebargies** in Holland en Zeeland grote schepen die voortkwamen uit de kogge-achtigen: gladboordig met rondgebouwde romp, voorzien van barghouten planken. Deze smalle dikke planken liggen om de gehele romp heen tot op dekhoogte en zijn bedoeld om de huid tegen stoten te beschermen. Gebouwd met een klein voorkasteel en een groot achterkasteel, eigenlijk een opgetimmerd halfdek dat achter de grote mast begint en oploopt tot het dek. Ze hebben *één tot drie masten*. De kleine bazaar met latijnzeil is helemaal naar achteren geplaatst. De grote mast heeft een razeil. Tussen de barghouten zijn in de huid gaten gemaakt om roeiriemen door te kunnen steken. Voor en achterschip zijn vrijwel identiek. De zeegaande Baerdze lijkt veel op een Hulk, maar is kleiner en heeft een geringer draagvermogen.

Schippers Nijmegen:

Behalve de melding over Katharina van Kleef zijn er in tolboeken geen aanwijzingen van Baerden die langs Nijmegen kwamen. Ook zijn er geen aanwijzingen van Nijmeegse schippers die een zeewaardige- of een rivier-Baerdze bezaten.

Bronnen:

Er zijn amper bronnen of beschrijvingen over dit schip bekend, en geen archeologische vondsten. Van één gravure staat vast dat het een zeegaande Baerdze betreft.